

30.12.2020

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Aşağıdaki sorularımın Aile, Çalışma ve Sosyal Hizmetler Bakanı Sayın Zehra Zümrüt Selçuk tarafından yazılı olarak cevaplandırılmasını saygılarımla arz ederim.

Tacettin BAYIR

İzmir Milletvekili

Salgın nedeniyle iş kanuna eklenen geçici 10. madde kapsamında, iş veya hizmet sözleşmesinin belirli haller dışında işveren tarafından feshedilmesini yasaklayan düzenlemenin süresi 17 Ocak 2021 tarihinden itibaren iki ay uzatıldı. Pandemi sürecinde işten çıkarma yasağının “istisnası” olan ‘Kod 29’ gerekçe gösterilerek işçi çıkartılmaya devam edilmektedir. Kod 29; işçinin İş Kanunu’nun 25. maddesinin ikinci bendinde sayılan “Ahlak ve iyi niyet kurallarına uymayan haller (davranışlar)” olarak geçmektedir. İşveren; işten çıkardığı işçiler için, Sosyal Güvenlik Kurumuna, 10 gün içinde işten ayrılış bildirgesinde, işçiyi hangi gerekçe ile işten çıkardığını da kod numarasıyla işaretlemekte böylelikle, tazminat ödememek ve işten çıkarma yasakları süresince dilediğince işçi çıkarmak için bu maddeyi kullanmaktadır. Sonuç olarak; bu madde gerekçe gösterilerek çıkartılan işçiler, işsizlik ödeneğinden de faydalanamamaktadırlar.

İŞKUR, işsizlik ödeneği için başvuru yaptığında işten ayrılış bildirgesindeki kod numarasına bakıyor; Kod 29 girilmişse işsizlik maaşı ödemiyor. İşten çıkış gerekçesi olarak 29 numaralı kod gösterilenler kısa çalışma ödeneği de alamıyor. Kod 29; işçinin kıdem tazminatı, ihbar tazminatı ve işsizlik ödeneğine hak kazanamadığı bir işten çıkarma türü. İşçi kadınlar için ise bu durum; ikiye katlanmaktadır. Kadın işçiler; işyerlerinde, pandemi sürecinde bu kodla işten çıkarma tehdidinin arttığını, “Namussuzluk, ahlaksızlık, cinsel suçlar, ailenin ve iş arkadaşlarının yüzüne bakamaz hale gelme” olarak tanımlanıp bir silah olarak kullanıldığını anlatmaktadırlar.

Kod 29 ile işten çıkarılan kadınlar, ailelerinin “İşyerinde ne yaptığı ne haltlar karıştırdığına” dair sorgulamalarına maruz kaldıklarını, bunun kimi zaman şiddete dönüştüğünü, iş ararken karşılarına çıkan bu bildirim nedeniyle ciddi sıkıntılar çektiklerini, kendilerine “Kötü gözle bakıldığı için utandıklarını”, sigortalı iş aramaktan bile imtina ettiklerini, sürekli bir “Namussuzluk, haysiyetsizlik yapmadıklarını ispatlama çabası içine girmek zorunda kaldıklarını” ifade etmektedirler.

Bu bağlamda,

- 1- Kod 29 ile firmalardan çıkartılan erkek ve kadın işçi sayısı kaçtır?
- 2- Bakanlık olarak, Kod 29 ile işçi çıkartan firmalar hakkında, Kod 29 kodunu doğru kullanıp kullanmadığı ile ilgili bir inceleme yapmakta mısınız veya yapmayı düşünüyor musunuz?
- 3- Kod 29 ile 2020 yılında işine son verilen çalışan sayısı ile 2019 ve geçmiş yıllarda Kod 29 ile işine son verilen işçi sayısı benzeşmekte midir?
- 4- Kod 29’u kullanarak, işçi çıkartan işveren; bu maddeyi su istimal ederek kullanmış ise, Bakanlığınız tarafından işverene, herhangi bir cezai yaptırım uygulanmış mıdır?